

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “25” 2025
р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародне гуманітарне право
Викладач (-і)	Зінич Любомир Васильович, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
Контактний телефон викладача	Зінич Любомир Васильович (0342)596134
E-mail викладача	Зінич Любомир Васильович liubomyr.zynych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.cu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять, розміщеному на <i>інформаційному стенді та сайті кафедри</i> http://kkmtap.cnu.edu.ua/графіки-навчального-процесу/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження змісту і планів курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є система міжнародно-правових норм і принципів, що застосовуються під час збройних конфліктів і встановлюють права і обов'язки суб'єктів міжнародного права щодо заборони чи обмеження певних засобів і методів ведення військової боротьби, забезпечення захисту жертв конфлікту та визначають відповідальність за порушення цих норм.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістовних модулів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основи міжнародного гуманітарного права. Види збройних конфліктів. Учасники бойових дій. - Особлива частина. Правовий аналіз основних міжнародних та неміжнародних збройних конфліктів. <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі права виступають: Перша Женевська конвенція про покращення долі поранених і хворих у діючих арміях 1949 року, Друга Женевська конвенція про покращення долі поранених, хворих і осіб, що зазнали корабельної аварії зі складу збройних сил на морі 1949 року, Третя Женевська конвенція про поведінку з військовополоненими 1949 року, Четверта Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 року, Додатковий протокол I щодо захисту жертв міжнародних конфліктів 1977 року, Додатковий протокол II щодо захисту жертв конфліктів неміжнародного характеру 1977 року, Додатковий протокол III щодо прийняття додаткової емблеми 2005 року та ряд інших міжнародних актів.</p> <p>Міжнародне гуманітарне право займає особливе місце в процесі навчання і професійної підготовки спеціалістів для роботи у військовій сфері й пов'язане з різними навчальними дисциплінами, а саме: «Міжнародне право», «Міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю».</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Метою</u> вивчення дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є надання студентам комплексного уявлення про становлення, розвиток і функціонування міжнародного гуманітарного права, ознайомлення з основними положеннями міжнародно-правових договорів, звичаїв та рішень міжнародних судових установ у цій сфері регулювання, засадами міжнародної кримінальної відповідальності, основам імплементації норм міжнародного гуманітарного права, а також сучасним тенденціям цієї галузі.</p>	

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є формування у студентів знань щодо суті і змісту міжнародно-правових явищ що стосуються дотримання норм, які регулюють правила ведення воєнних дій, набуття навичок щодо самостійного розв'язання практичних завдань, правильного застосування норм міжнародного гуманітарного права.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу джерел міжнародного гуманітарного права;

Здатність застосовувати знання міжнародно-правових норм у практичних ситуаціях;

Здатність та розуміння предметної області міжнародного гуманітарного права та розуміння професійної діяльності;

Здатність вчитися і володіти сучасними знаннями у сфері міжнародного гуманітарного права;

Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття та елементи правового механізму міжнародно-правового регулювання збройних конфліктів;

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості у сфері міжнародного гуманітарного права;

Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння і тлумачення чинного міжнародного законодавства.

Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів міжнародно-правового захисту й забезпечення прав та інтересів громадян під час збройних конфліктів;

Здатність до логічного, критичного, системного аналізу документів; розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносин під час збройного конфлікту.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	081 Право	4	вибірковий

Тематика курсу

Теми навчальної дисципліни	Вид заняття		
	лекції	Сем. заняття	Сам. робота

Змістовний модуль I. Основи міжнародного гуманітарного права. Види збройних конфліктів. Учасники бойових дій.

Тема 1. Основи права збройних конфліктів. Історія становлення міжнародного гуманітарного права. Види збройних конфліктів. Принципи міжнародного гуманітарного права.	2	2	8
Тема 2. Учасники збройних конфліктів. Захист жертв збройних конфліктів.	2	-	5

Тема 3. Правовий статус «дітей солдат». Правовий статус військових журналістів.	-	-	7
Тема 4. Діяльність Міжнародного комітету Червоного Хреста. Рух Червоного Хреста і міжнародне гуманітарне право	-	-	10
Тема 5. Міжнародне гуманітарне право і ООН. Миротворчі місії. Відповідальність миротворців за міжнародним правом.	2	-	12
Змістовний модуль II. Особлива частина. Правовий аналіз основних міжнародних та неміжнародних збройних конфліктів.			
Тема 6. «Боснійська війна» та збройні конфлікти на території колишньої Югославії. Правові наслідки.	-	-	14
Тема 7. Правова характеристика збройних конфліктів на території Середнього та Близького Сходу.	-	-	14
Тема 8. Аналіз неміжнародних збройних конфліктів та порушення норм міжнародного права.	-	-	12
	ЗАГ.	12	18
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 8 семінарському занятті та охоплює два змістових модулі: На контрольну вноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 15 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту (визначення понять), які оцінюються по 5 балів, практичне/схематичне завдання (17 балів), 2 тестові запитання, які оцінюються по 4 бали.) Максимальний бал за контрольну становить 50 балів. <u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0/.</u>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті		

	Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
7. Політика курсу	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри</i></p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/).</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> Пташник І.Р. Міжнародне гуманітарне право: хрестоматія з дисципліни. – Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. – 10 назв (але 2 файли) с. http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=8437 Гогоша О. Участь Міжнародного комітету Червоного Хреста у гуманітарних місіях та операціях ООН. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2012. – №31. – С. 95-102. Міжнародне гуманітарне право. Посібник/[О.О. Войтенко, М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса: Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. – 2017. – 145с. Гнатовський М.М., Короткий Т.Р., Хендель Н.В. Міжнародне гуманітарне право – Одеса: Фенікс, 2015. – 92 с. <p>Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:</p> <ol style="list-style-type: none"> Пташник І.Р. Міжнародне гуманітарне право: методичні вказівки для практичних занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2019. 29 с. 	

2. Пташник І.Р. Міжнародне гуманітарне право: методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2018. 22 с.

Викладач _____